

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	Z5-2066
Naslov projekta	Družbene konstrukcije migrantskih statusov in njihov vpliv na procese selekcioniranja in integracije migrantov
Vodja projekta	27511 Sanja Cukut Krilić
Tip projekta	Zt Podoktorski projekt - temeljni
Obseg raziskovalnih ur	3400
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	01.2012 - 04.2012
Nosilna raziskovalna organizacija	618 Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.03 Sociologija
Družbeno-ekonomski cilj	13.05 Družbene vede - RiR financiran iz drugih virov (ne iz SUF)

2. Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	5.04
- Veda	5 Družbene vede
- Področje	5.04 Sociologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Povzetek raziskovalnega projekta²

SLO

Migracije so kompleksen fenomen, ki se konstituira v političnih diskurzih, ki so vpeti in oblikovani skozi zgodovinske procese, kar vpliva tako na oblikovanje in implementacijo politik in konceptov kot tudi na konkretna življenja migrantov in migrantk. Ti so

torej 'označeni' kot migranti določenega tipa glede na zgodovinsko oblikovane koncepte in kategorije. Vendar večina raziskav in policy dokumentov na področju migracij uporablja prav take poenostavljene kategorije migracij (npr. ekonomska migracija, humanitarna migracija, družinska migracija, zakonita/nezakonita migracija, prostovoljna/prisilna migracija). Pri tem ne upošteva v zadostni meri družbeno-zgodovinskih procesov definiranja migracij kot družbeno pomembnega vprašanja in samih procesov oblikovanja migracijskih politik. Osrednja vprašanja raziskovalnega projekta so, kako so politike sprejemanja in selekcijiranja migrantov določene po spolu, etnični pripadnosti, razrednemu položaju in pravnemu statusu migrantova v državi, kako se 'simbolna' in formalna kategorizacija migrantov konstruira v okviru javnih diskurzov in politik ter kako proces kategorizacije vpliva na procese selekcijiranja in integracije migrantov. Izhajamo iz predpostavke, da obstoječe migracijske politike in tipologije migracij v veliki meri ne ustrezajo razumevanju in pripovedim migrantov o izkušnji migracije in integracije v 'novo' družbo'. Cilji raziskave so analizirati, kako nacionalna in evropska migracijska politika, različni deležniki in statistike opredeljujejo različne kategorije migrantov; identificirati vrzeli v obstoječih podatkih in politikah; proučiti, v kolikšni meri izkušnje migrantov ustrezajo uradnim politikam in tipologijam migracij; analizirati tako identitetne diskurze in naracije kot tudi prakse vsakdanjega življenja migrantov glede na njihove uradne statuse, proučiti, kako se migrant pozicionirajo v 'novi' družbi kot tudi družbi izvora ter kako se različni migrantski statusi in kategorije konstruirajo predvsem po spolno, etnično in razredno določenih razlikovanjih. Relevantnost in potencialni vpliv rezultatov projekta je v oceni migracijskih politik in statistik z vidika ustreznosti obstoječih klasifikacij glede na konkretno izkušnje migrantov, presoji obstoječih konceptov in teorij tako v migracijskih in etničnih študijah kot na področju študij spolov, predstavitev na konferencah in posvetih in oblikovanju strokovnih priporočil za migracijsko politiko v Sloveniji.

ANG

Migration is a complex phenomenon constituted in political discourses which are embedded and shaped by historical developments, which is evident both in the formulation and in the implementation of policies and concepts and in migrant lives. Migrants are thus labelled according to certain historical concepts and categories. However, most research and policy documents in the area of migration use such simplified categories of migration (for example, economic migration, humanitarian migration, family migration, legal/illegal migration, voluntary/forced migration, citizen/foreigner) and do not take into account to a sufficient extent the socio-historic processes of defining migration as a socially relevant subject and the processes of migration policy formation. The main question of the research project is how the policies of reception and selection of migrants are defined according to gender, ethnic background, class position and legal status of a migrant within the country; how 'symbolic' and formal categorisation of migrants is constructed within public discourses and policies and how the process of categorisation influences the processes of selection and integration of migrants. The assumption is that existing migration policies and typologies do not respond to a sufficient extent to the understandings and narratives of migrants about their experience of migration and integration into the 'new society'. The aim of the research is to analyse how national and European migration policy, different stakeholders and statistics define various categories of migrants; to identify gaps in existing data and policies; to study to what extent the experiences of migrants correspond to official policies and typologies of migration; to analyse the identity discourses and narrations as well as the everyday life practices of migrants according to their formal statuses; to study how migrants position themselves in the 'new society' as well as in the country of origin and to analyse how different migrant statuses and categories are constructed mainly along ethnic,

gender and class lines. The relevance and potential impact of results will be in the evaluation of migration policies and statistics from the viewpoint of appropriateness of existing classifications and according to concrete experiences of migrants; in evaluating existing concepts and theories both in migration/ethnic studies and gender studies; in presentations at consultations and conferences and in the formation of recommendations for migration policy in Slovenia.

4.Poročilo o realizacijs predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

Temeljni cilj projekta je bil v zgodovinski in sodobni perspektivi analizirati, kako je 'simbolna' in formalna kategorizacija migrantov in migrantk konstruirana v javnih govorih in politikah in kako procesi kategorizacije vplivajo na selekcijo in integracijo migrantov. Omenjeno nas je zanimalo tako na ravni Slovenije kot tudi na ravni EU in njenih migracijskih politik, delno pa smo se osredotočili tudi na globalni kontekst. Na podlagi opravljenih analiz se je pokazalo, da se je nocija migranta v veliki meri oblikovala v drugi polovici 19. stoletja, v času nastanka modernih nacionalnih držav. Analiza temeljnih policy in medijskih dokumentov s področja migracij je pokazala, da le-ti uporabljajo zdravorazumske kategorije migracij (družinska oz. poročna migracija, humanitarna migracija, delovna oziroma ekonomska migracija).

V okviru projekta so bili najprej analizirani primarni in sekundarni viri, obstoječe podatkovne zbirke in statistike in opravljena analiza politik in praks v Sloveniji, ki se nanašajo na selekcijo in kategorizacijo migrantov in migrantk. Analizirani so bili tudi izbrani dokumenti, ki so jih na to temo oblikovale mednarodne organizacije. Pregledali smo akademsko literaturo kot tudi druge vire (policy dokumenti, zgodovinski in sodobnejši podatki in dokumenti, ki so povezani s temo projekta). Na podlagi ugotovitev prvega dela raziskave je bilo zasnovano tudi terensko delo in načrt analize medijskih besedil. Poleg tega so bili rezultati bolj teoretično zasnovanega dela raziskave vključeni v znanstvene prispevke, predstavitve in predavanja, ki jih je v času trajanja projekta pripravila avtorica.

Na podlagi analize strokovnih besedil s področja tematike projekta smo najprej ugotovili, da večina študij še vedno uporablja poenostavljene kategorije migracij in migrantov/migrantk, kar je potrdilo osnovno raziskovalno hipotezo. Sama konstrukcija migrantskih statusov ni bila poudarek t.i. klasične migracijske teorije. Ti pristopi so uporabljali poenostavljene kategorije ne/ekonomske, prostovoljne/prisilne migracije, zgodovinska in politična konstrukcija teh kategorij raziskovalcev ni zanimala. Te raziskave ne ustrezajo sodobni diverzifikaciji migracij in ne upoštevajo družbeno-zgodovinskih procesov definiranja migracij kot družbeno relevantnega vprašanja in samih procesov oblikovanja migracijske politike. Nedavne študije so vendarle dale večji pomen reprezentacijam migrantov in migrantk in pomenom, ki jih le-ti dajejo svoji izkušnji. Kljub temu so take študije še vedno v manjšini in zdravorazumske klasifikacije in kategorizacije migracij so le redko prevprašane.

Na podlagi pregleda obstoječih raziskav se je pokazalo tudi, da so na ravni EU migranti in migrantke vedno bolj izključeni ne le v materialnem smislu (glede na politične, ekonomske in socialne pravice), temveč tudi na simbolni ravni. Še več, obstoječi migracijski režimi Evropske unije osebam iz tretjih držav precej onemogočajo mednarodno mobilnost. Toda kljub temu poudarek raziskav v družboslovju ni bil na pripovedih migrantov in migrantk o njihovi pripadnosti in identitetah tako znotraj kot tudi izven obstoječih kategorizacij in klasifikacij, in na tem, kako so te konstrukcije določene po spolu, razredu in etnični pripadnosti. Te teme so bile redkeje predmet obravnave tudi v slovenskem prostoru. Migracijo smo zato sprva analizirali v navezavi na še vedno prisotne zdravorazumske nocije o članstvu nacionalnega telesa, ki temeljijo na anahronističnih definicijah nacionalnih populacij ne le kot zgodovinskega in kulturnega fenomena, temveč

kot 'naravnega dejstva'. Tak koncept, ki se je oblikoval v 19. stoletju, poudarja tudi organske vezi do ozemlja in okolja kot naravno pravico ljudstev, kar pomeni, da morajo biti ljudstva kot 'naravne celote' 'proizvedena doma'. 'Smrt naroda' in podobne metafore implicitno predpostavlja tudi, kdo lahko migrira in koliko ljudi lahko migrira. Razprave o ne/legitimnosti in ne/zakonitosti migracij (na primer glede na poklicne kvalifikacije, starost, vzrok migracije) so indikativne za take diskusije. Prav take metfore so se pokazale kot notoričen del medijskega poročanja o omenjeni tematiki. Na podlagi prve - preliminarne - analize medijskega poročanja o migracijah se je pokazalo, da se je tak 'mit' o ogroženosti slovenskega prebivalstva zaradi migracij aktiviral zlasti v zadnjih letih pred in v letih po osamosvojitvi Slovenije, kar je bilo v skladu s potrebo po 'uveljavljanju' nove slovenske državnosti in diferenciaciji slovenske države od nekakšnega imaginarnega' Balkana, ki je v takratni optiki predstavljal zlasti prostor nekdanje Jugoslavije. Zato smo nadaljevali medijsko analizo besedil o migracijah in njihovih kategorizacijah. Nadgradili smo namreč del analize, ki se nanaša na del o zdravorazumskih nocijah o članstvu nacionalnega telesa, ki temeljijo na anahronističnih definicijah nacionalnih populacij kot 'naravnega dejstva' in ne kot zgodovinskega in kulturnega fenomena. Metafore o nacionalnih populacijah, kot je pokazala prva analiza gradiva v letu 2009 in analiza temeljne literature, namreč vključujejo tudi spolno določene ideje o prebivalstvu. S tem namenom smo se v letu 2010 in 2012 ponovno vrnili na analizo medijskega gradiva o migracijah (tiskani mediji), ki je pokazala na precejšnjo izključenost žensk iz medijskega govora o migracijah, fundamentalno odsotnost poročanja o prispevku migrantk k neformalni skrbstveni ekonomiji ter spolno določene predstave o migrantih: ta je, kot je pokazala analiza, še vedno gledan in s tem simbolno kategoriziran zlasti kot moški, ali kot spolno nevtralen, kar so na primeru analize znanstvene literature ugotavljale že študije v osemdesetih letih 20. stoletja. Zdi se, da kljub trendu v zadnjih letih migrantom bolj naklonjenega poročanja (na primer gradbenih, agencijskih delavcev) obstaja nekakšna spolno določena vrzel v medijskih reprezentacijah migracij v Sloveniji. Tej prav gotovo ni sledilo tudi raziskovanje tega fenomena, saj se je zlasti v zadnjem desetletju razmahnilo število raziskav, ki so dale poudarek prav ženskam kot do tedaj v precejšnji meri izključeni kategoriji migrantov. Prav tako se je pokazalo, kar sicer ni bilo predvideno v prijavnih vlogih, da je v luči vedno večjega zavedanja o staranju prebivalstva na nacionalni kot tudi na globalni ravni nujno proučiti tako izkušnje starejših migrantov in migrantk, ter spolu, etnični skupini in socioekonomskemu položaju (družbenemu razredu) dodati še analizo starosti kot enega izmed pomembnih elementov socialne stratifikacije, ki do sedaj na primeru migracij v slovenskem prostoru še ni bil deležen ustrezne raziskovalne pozornosti.

V letu 2010 je bil nadalje izveden terenski del raziskave, transkribiran zbran material ter izvedena večina analize dobljenih rezultatov, ki se je nadaljevala v letu 2012 (od 1.1.-31-12. 2011 je trajal porodniški dopust vodje projekta). Preliminarna analiza je potekala sproti v obliki etnografskega dnevnika na podlagi dela na terenu. Vsi pogovori niso bili snemani, saj je bil dobršen del informacij pridobljen na podlagi neformalnih pogоворov ali po zaključku bolj formalnega dela pogovora. Na podlagi ugotovitve analize dokumentov s področja migracijske politike, da ti uporabljajo zdravorazumske in poenostavljene kategorije migracij, smo analizirali tudi gradivo pridobljeno v pogovorih z migrantmi in migrantkami, prav tako so bili na novo analizirani že transkribirani in poprej analizirani pogovori z migrantkami, ki jih je vodja projekta izvedla še v letu 2006, kar sicer ni bilo predvideno v sami prijavi raziskovalnega projekta, a so pomembno dopolnili izsledke novejše raziskave. Ugotovili smo, da formalni status migrantova oziroma migrantke t.i. novi državi temeljno določa njegovo izkušnjo, četudi se je pokazalo, da v praksi sogovorniki in sogovornice 'prehajajo' med temi statusi. Prav tako smo kot problematične identificirali koncepte krožnih migracij, princip prostovoljnega vračanja v matično državo, koncept kvot ter koncept začasne migracije, torej koncepte, ki so vedno bolj prisotni v migracijski politiki tako v Sloveniji kot v širšem evropskem merilu in se

pojavljajo v različnih policy dokumentih s področja migracij (npr. Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, Uredba o integraciji tujcev, Resolucija o migrantski politiki, Strategija ekonomskih migracij, Podlage prebivalstvene politike, itn., ne nazadnje tudi zadnji razpis 7. Okvirnega programa, kjer je bil poudarjen prav pomen začasnih migracij, ki se prilagajajo zlasti potrebam na trgu delovne sile). Gre za gledanje na migracijo kot začasen pojav in percepiranje migrantka oziroma migrantke kot utilitarističen 'prispevek' k 'pomlajevanju' starajočih družb in/ali izvajalca del, ki jih domače prebivalstvo ne želi opravljati. Pri tem umanjka razmislek o človekovih pravicah migrantov in migrantk ter prevpraševanje temeljnih konceptov, na katerih temelji migrantska politika (poleg zgoraj omenjenih npr. tudi integracija, medkulturni dialog, multikulturalnost, ipd.). S tega vidika se kažejo kot pomanjkljive tudi obstoječe statistične klasifikacije migracij in vzrokov za migracijo. Na primer, pogоворi so pokazali, da sta bila prihod z namenom zaposlitve ali poroka oz. družinska migracija pogosto edini mogoči način prihoda državljanov tretjih držav v Slovenijo. Torej že v okviru statistično enotnih kategorij odkrijemo različne 'profile' migrantov in migrantk oziroma raznolike motive za migracijo. S tega vidika so klasične tipologije pomanjkljive, saj neustrezeno zajamejo diverzifikacijo migracij v Evropi. Širok spekter motivov posameznih migrantov namreč ni zajet v statistično rigidni opredelitvi vrste migracij. Gre torej za proces, ki je v življenjskem poteku posameznega migrantka oziroma migrantke spremenljiv in se znotraj določene prebivalstvene skupine razlikuje. Posebej problematična se je v analizi dokumentov kot tudi skozi konkretnne življenjske zgodbe pokazala definicija ekonomske migracije, saj se v t.i. ekonomske migracije skrivajo raznoliki motivi, ki presegajo racionalno ekonomsko logiko. S tega vidika so se kot pomanjkljive pokazale tudi obstoječe in predlagane strategije o ekonomske migracijah (npr. v Sloveniji Strategija ekonomske migracije). Lete ne le predpostavljajo začasnost bivanja migrantov in migrantk v novih družbah na podlagi (zlasti) zapolnjevanja potreb na trgu delovne sile, temveč tudi ne upoštevajo dejstva, da imajo migranti in migrantke tudi družinske člane, ki se v določenih primerih preselijo v to družbo. Zato smo sklenili, da je večina dokumentov s tega področja utemeljena na nekakšnem *cost and benefit* pristopu k migracijam. Tak pogled ni prav nobena redkost tudi v znanstveno-raziskovalnih delih s tega področja, ki migracije presojajo zlasti z vidika potencialnega prispevka migrantov in migrantk k 'domačemu' trgu delovne sile. Prav to se je pokazalo kot posebej problematično tudi v pogоворih, saj izkušnje z lokalnim prebivalstvom in lokalnim okoljem – npr. delodajalci - v veliki meri potrjujejo prisotnost takega gledanja na migracije.

Za temo podoktorskega projekta je pomembno tudi, da je vodja podoktorskega projekta od junija 2012 projektni vodja (za ZRC SAZU kot enim izmed projektnih partnerjev) mednaravnega projekta SEEMIG (gl tudi točko 9 in točko 14.2), v okviru katerega bodo kritično ovrednotene migracijske statistike in statistike na področju trga dela z vidika obstoječih klasifikacij migracij. Za pregled ostalega mednaravnega sodelovanja gl. točko 9. Izsledke projekta in svojega raziskovalnega dela tako na teoretični kot tudi na praktični ravni je redno predstavljala na tiskovnih konferencah, okroglih mizah, posvetih, strokovni javnosti pa tudi na domačih in mednarodnih znanstvenih konferencah.

5.Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

Na podlagi 'preseka' materiala zbranega z analizo raznolikih besedil s področja migracij ter empiričnega gradiva, zbranega s pogоворi z migranti in migrantkami iz t.i. tretjih držav, se je pokazala in potrdila predpostavka o raznolikosti legitimnih in sprejemljivih načinov pripadnosti v družbah sprejema in hkrati kreativnosti migrantov in migrantk pri 'upravljanju s temi statusi' (ki se v sodobnih diskurzih pogosto interpretira kot 'zloraba' statusa migrantka, npr. s poroko, a je pogosto edini možen način zagotavljanja trajnejšega pravnega statusa). Ti pa ne ustrezajo rigidnim statističnim kategorijam migracij, saj so

pomeni, ki jih posamezniki in posameznice pripisujejo svojim odločitvam za migracijo, pogosto fundamentalno različni od njihove statistične klasifikacije. Potrdilo se je, da migrantki in migrantki na nek način 'izzivajo', celo zavračajo formalne klasifikacije in svoje življenje interpretirajo v nasprotju s takimi oznakami. To ima pomembne implikacije za oblikovanje politik, ki pogosto spregledajo konkretne izkušnje ljudi, ki se odločajo za migracijo. Realiziran je bil cilj, da se individualne zgodbe poveže in sooči z naracijami o migracijah na makro ravni, zlasti tistimi, ki so na kodificirane v nacionalnih migracijskih politikah pa tudi na nad-nacionalni (EU) ravni.

Kot temeljna pomanjklivost pri realizaciji raziskovalne hipoteze se je pokazala časovna omejenost projekta, ki bi omogočila spremljati življenjski potek posameznikov in posameznic v dalji časovni perspektivi in s tem še bolje pokazala na dinamičnost in fluidnost njihovih migrantskih statusov ter hkrati omogočila izvedbo še bolj poglobljenih pogоворov tudi s člani družinskega omrežja migrantov in migrantk. Tako raziskovalno delo bi zahtevalo tudi uporabo bolj poglobljene metode sodelovanja z udeležbo, zlasti se kažejo kot uporabne možnosti konkretnega in praktičnega sodelovanja pri aktivnostih, ki jih organizirajo tako nevladne kot tudi vladne službe, ki se ukvarjajo z migrantmi. Smiselna bi bila tudi izvedba bolj fokusirane raziskave o formalnih klasifikacijah in konkretnih življenjskih strategijah proslilcev za azil. Naslednja omejenost pri bolj kvalitetni realizaciji raziskovalne hipoteze je nedvomno omejenost raziskave (pogоворov z migrantkami in migrantkami) na eno raziskovalno lokacijo, t.j. prostor Slovenije, kar nam gotovo ne omogoči v večji meri zajeti dinamičnosti kategorizacij migracij (tudi) v transnacionalni perspektivi, torej z vidika percepcij oseb, ki so ostale v državah, iz katerih prihajajo migrantki. V tem oziru bi gotovo bila edino smiselna uporaba koncepta etnografije na večih lokacijah (multi-sited ethnography). Žal niso bili izvedeni predvideni pogovori z deležniki na področju migracijske politike, a smo njihovo perspektivo vendarle zajeli s proučitvijo medijskih, policy in drugih besedil s področja migracij ter pregleda poprejšnje literature. Vendarle pa bo praktično delo z posameznimi deležniki sestaven del projekta SEEMIG, ki je vsaj delna nadgradnja podoktorskega projekta (gl. točko 9 in 14.2).

6.Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Ni sprememb.

7.Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	32167981	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	Dinamika kategorizacij migrantov in migrantk skozi življenjski potek
		ANG	Examining the dynamics of migrant categorisations throughout the life course (original)
	Opis	SLO	Namen članka je bil analizirati spremenjajoče se motive za migracijo izbranih oseb v njihovem življenjskem poteku. V zvezi z družinsko migracijo smo ugotovili, da statistični modeli migracije ne upoštevajo vedno večje raznolikosti sodobnih družinskih oblik in da je problematično, da se pravice zakonca migrantka/migrantke vežejo na njegovega/njenega partnerja. Nadalje je bilo pokazano, da imajo t.i. ekonomski migrantki raznolike motive za migracijo, ki jih pogosto ne izražajo v jeziku 'ekonomskih motivov'. Zdi se, da je taka migracija pogosto tudi odgovor na vedno večjo restriktivnost sodobnih migrantskih politik in da prispeva k vedno večji negotovosti in ranljivosti državljanov t.i. tretjih držav v Evropski Uniji. Avtorica dokazuje, da statistične kategorizacije migracij spregledajo dejanske življenjske izkušnje migrantov in migrantk.
			The aim of the article was to analyse the changing motives for migration of

			selected collocutors throughout their life-courses. Regarding family migration it was found, for example, that statistical models of migration fail to take into account the diversification of contemporary family life and problematically link the rights of a migrant spouse to his/her partner. Furthermore, so-called 'economic migrants' were found to have various motives for migration that were often not framed in economic terms. It could be that such migration is a response to increasing restrictiveness of contemporary migration policies contributing to increasing insecurity and vulnerability of third-country nationals in the EU. It was argued that official statistical categorisations of migration render invisible migrants' actual lived experience.	
	Objavljeno v	Temperanter (Trieste), 2010, vol. 1, 2/3, str. 35-44.		
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
2.	COBISS ID	33346861	Vir: vpis v poročilo	
	Naslov	SLO	Vloga etničnosti v kvalitativnih raziskavah migracij	
		ANG	The role of ethnicity in qualitative migration research (original)	
	Opis	SLO	V sodobnem družboslovnem raziskovanju raziskovalci etnične skupine prevladajoče razumejo kot rezultat procesa razmejevanja med različnimi etničnimi skupinami in ne kot samoumeven del sveta. Vendar v metodološkem smislu etničnost še vedno vidijo kot zunanj raziskovalnemu procesu in ne kot konstruirano skozi le-tega. Na podlagi osebnih izkušenj iz različnih raziskovalnih projektov avtorica najprej predstavi vlogo etnične pripadnosti v svojem raziskovanju. V nadaljevanju predstavi druge dejavnike, ki so se na terenu pokazali kot pomembni pri (pre)oblikovanju njenega statusa insiderke oziroma outsiderke med proučevanimi skupinami. Avtorica pokaže, da ta status ni statična kategorija, temveč je del pogajanj v raziskovalnem procesu in je odvisen od raziskovalčevih mnogoterih in spremenljajočih se pozicij. Na podlagi kritike metodološkega nacionalizma in teorij transnacionalnosti v družboslovnih kot tudi v humanističnih znanostih, obravnava nedavne spremembe raziskovalnih načrtov v kvalitativnem raziskovanju migracij. Zavzema se za raziskovanje migracij, ki ne bo prevladajoče temeljilo na etnični pripadnosti migrantov in bo segalo preko zgolj lokalno določenih raziskovalnih lokacij.	
		ANG	In contemporary social science research, researchers largely perceive ethnic groups as a result of a process of boundary making rather than a taken for granted part of our world. However, in methodological terms, researchers often still see ethnicity as imposed on the research process rather than as constructed throughout it. Using personal experience from several research projects, the author first presents the role of ethnic belonging in her research. She then identifies other factors as crucial in negotiating insider/outsider status in the 'field'. The author shows that the researcher's insider/outsider status is not a fixed category, but is rather negotiated in the research process, depending on the researcher's multiple and shifting positionalities. Drawing on the critique of methodological nationalism and on the theories of transnationalism in the social sciences and the humanities, she discusses the recent transformations of research designs in qualitative migration research and argues for more de-ethnicised research on migration. On this basis, she calls for migration research beyond locally bounded research sites.	
	Objavljeno v	Migracijske i etničke teme, kol. 2011, god. 27, br. 2. str. 161-175		
	Tipologija	1.03 Kratki znanstveni prispevek		
3.	COBISS ID	249803008	Vir: vpis v poročilo	
	Naslov	SLO	Spol in migracija: izkušnje žensk kot akterk migracij (original)	
		ANG	Gender and migration: experiences of women as actors in migration	

			Izhodišče teoretičnega dela monografije je raziskovanje pomena spola za razumevanje migracijskih procesov in njihovih različnih klasifikacij. Z analizo uveljavljenih pristopov migracijskih in sorodnih študij avtorica pokaže, da je že sama definicija pojma migrant proces, ki vključuje procese vključevanja kot tudi izključevanja. S pomočjo analize življenjskih zgodb migrantk avtorica skuša v monografiji pojasniti širše družbene okoliščine migracije, kar je še vedno, navkljub porastu števila kvalitativnih študij na področju migracijske teorije v zadnjih dveh desetletjih, manko bolj uveljavljenih pristopov. Prednost raziskave je v tem, da je temeljni poudarek na izkušnjah in perspektivah migrantk samih. Z združitvijo teoretičnih in epistemoloških izhodišč tako na področju migracijskih študij kot ženskih študij oziroma študij spolov pa besedilo prispeva k obogatitvi vednosti na obeh področjih.			
		ANG	The starting point of the theoretical part of the monograph is the exploration of the role of gender for the understanding of migration processes and their different classifications. By analysing established approaches within migration and related studies, the author shows that the definition of the term migrant is a process that includes processes of inclusion as well as exclusion. By analysing migrants' life stories the author attempts to reveal the wider social context of migration which is still, despite a rise in qualitative studies of migration, a weakness of established approaches. The advantage of the research is its emphasis on the experiences and perspectives of female migrants themselves. By joining theoretical as well as epistemological elements of both migration and gender studies the text contributes to new knowledge in both fields.			
	Objavljeno v	znanstvena monografija				
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija				
4.	COBISS ID		30870573	Vir: vpis v poročilo		
	Naslov	SLO	Medkulturni dialog med leporečjem in prakso			
		ANG	Intercultural dialogue between lip service and practice (original) - coauthored by Duška Knežević Hočevard and Majda Černič Istenič			
	Opis	SLO	Pričajoče besedilo presoja koncept medkulturnega dialoga, kot je opredeljen v evropskih in domačih dokumentih v zvezi s kampanjo Evropskega leta medkulturnega dialoga 2008, z vidika nekaterih izsledkov mednarodne raziskave Potrebe po migrantkah in njihova integracija v starajoče družbe. Besedilo skuša odgovoriti na vprašanje, ali je medkulturni dialog zgolj »moralni kompas« delovanja Evropske unije v bodočnosti, ali pa gre za že uveljavljeno prakso izmenjave mnenj med nosilci in/ali udeleženci skupin z različnim družbeno-kulturnim ozadjem.			
		ANG	This essay discusses the concept of intercultural dialogue as it is defined in the European and Slovenian documents, which refer to the campaign of the European year of intercultural dialogue in 2008, in view of some findings of the international research The Needs for Female Immigrants and Their Integration in Ageing Societies. The essay seeks to explain, whether the intercultural dialogue is a »moral compass« of the future image of the EU, or a running practice of an already effective exchange of views between the holders and/or participants of groups with various socio-cultural backgrounds.			
	Objavljeno v	Dve Domovini, 2009, št. 30, str. 29-49, soavtorici Duška Knežević Hočevard in Majda Černič Istenič				
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek				

8.Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine²

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	32024877	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	<i>SLO</i>	(So)učinkovanje razreda, etnične pripadnosti in spola: migranti in migrantke na trgu delovne sile
		<i>ANG</i>	Examining the interplay of class, ethnicity and gender: migrants on the labour market (original)
	Opis	<i>SLO</i>	Četudi se s procesom globalizacije suverenost nacionalnih držav zmanjšuje, le-te še vedno ohranajo nadzor nad 'pripadnostjo migrantov' skozi uradne statistične klasifikacije in skozi proces konstruiranja nacionalne identitete. Ti procesi se kažejo na mnogih področjih vsakdanjega življenja migrantov in migrantk, eden od temeljnih je trg delovne sile, na katerega se osredotočamo v prispevku. Pozicioniranje migrantov in migrantk iz t.i. tretjih držav, ki živijo v Sloveniji, na trgu delovne sile analiziramo skozi njihove življenjske zgodbe (zbrane leta 2006 in 2010). Večina jih nima stabilnih pozicij na trgu delovne sile, četudi imajo mnoge znanja in visoko izobrazbo, ali pa doživljajo zapoznel vstop na trg delovne sile. Posledično delo v neformalnem sektorju postane pomemben vir zasluba, kar predstavlja nove možnosti za njihovo izkoriščanje. Tak trend kaže na vedno večjo neoliberalnost in deregulacijo na trgu delovne sile. Bolj celovito razumevanja položaja migrantov na trgu delovne sile je doseženo z uporabo interseksionalnega pristopa, ki upošteva (so)učinkovanje različnih osi razlike, temeljne so spol, razredna in etnična pripadnost.
		<i>ANG</i>	Although with globalisation states are experiencing an erosion of their sovereignty, nation states continue to retain strong control over the question of 'migrant belonging' through official statistical categorisations, as well as through processes of 'constructing national identity'. These are manifested at several levels of migrants' everyday life, a crucial one being the labour market, which is at the focus of the paper. Female migrants' positioning on the labour market is analysed through life stories (collected in 2006 and 2010) of migrants from 'third countries' residing in Slovenia. Most migrants do not have stable positions on the labour market nor are positioned in its upper segments, despite their skills and qualifications and/or experience delayed inclusion into the labour market. Consequently, working in the informal sector becomes an important source of income, which creates further possibilities for exploitation. Such a trend reflects increasing neoliberal and deregulating tendencies on the labour market. A comprehensive understanding of migrants' position on the labour market is achieved by the use of the intersectional approach that examines the interplay of different social axes of difference, the primary being gender, class and ethnicity.
	Šifra	B.03	Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v	ni objavljen	
	Tipologija	3.15	Prispevek na konferenci brez natisa
2.	COBISS ID	31327277	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	<i>SLO</i>	Skrb na daljavo - teoretizacija in analiza skrbi za 'tiste, ki so ostali'
		<i>ANG</i>	Caring from a distance - theorising and analysing 'care for those left behind' (original)
			Pomanjkanje javnih skrbstvenih storitev in deregulacija in privatizacija skrbi nista le značilnost družb, v katere se preseljujejo migranti in migrantke, temveč so pereče vprašanje tudi v družbah, iz katerih ti prihajajo. Ta trend, ki ga še intenzivira demografski trend staranja prebivalstva, sproža pomembna vprašanja, ki se vežejo na blaginjo (starajočih) sorodnikov (npr. staršev, otrok) v družbah, iz katerih prihajajo

			migranti in na dolžnosti in pričakovanja, da bodo migranti in migrantke skrbeli za ostarele osebe in/ali otroke. Koncept skrbi na daljavo tako presega predstavo, da nudjenje skrbi nujno vključuje geografsko/fizično bližino. Transnacionalne oblike nudjenja skrbi, ki jih ne determinira lokalnost, vključujejo različne aspekte skrbi, kot je materialna skrb (npr. darila, pošiljanje denarja), emocionalna skrb in praktična skrb (zlasti z uporabo različnih komunikacijskih tehnologij, začasno ali stalno preselitvijo migrantov in migrantk in/ali njihovih družinskih članov), ki razširjajo 'tradicionalen' koncept skrbi. Za empirični prikaz različnih oblik skrbi v migrantskih družinah transnacionalne oblike nudjenja skrbi analiziramo skozi izbrane življenske zgodbe migrantk, ki živijo v Sloveniji.
		<i>SLO</i>	Lack of public care services and the deregulation and privatisation of care are not only a characteristic of migrants' 'new societies', but are a pressing issue in their 'societies of origin' as well. This trend, amplified by the demographic trend of population aging, thus poses significant challenges to both the welfare of their (aging) relatives (e.g. parents, children) in their 'home countries' and to migrants' obligations and expectations towards care for the elderly and/or children directed at them. The notion of caring from a distance challenges the idea that care-giving necessarily requires geographical/physical proximity. Continuous transnational care-giving practices, not determined by localities, involve various aspects of care, such as material care (e.g. gifts, remittances), emotional care and practical care (especially through the use of various communication technologies, temporary or permanent relocation of migrants and/or their family members), thus significantly extending 'traditional' notions of care. To empirically study various care arrangements in migrant families, transnational care giving practices are analysed through selected life stories of female migrants residing in Slovenia.
	Šifra		B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v		Changing social organization of care and its implications for social politics: international conference, 13-14 May, 2010, Ljubljana, Slovenia, collection of abstracts
	Tipologija		3.16 Vabljeno predavanje na konferenci brez natisa
3.	COBISS ID		31215917 Vir: vpis v poročilo
	Naslov	<i>SLO</i>	Raziskovanje migracij skozi prizmo starosti in spola (original)
		<i>ANG</i>	Researching migration through the prism of age and gender
	Opis	<i>SLO</i>	V prispevku, ki je bil pripravljen za posvetovanje 'Razvoj integracijske mreže: primer Ljubljane, sklop: Raziskovanje migracij in manjšin, z dne 7. aprila 2010, je avtorica predstavila pomen kategorij starosti in spola za raziskovanje migracijskih procesov. Četudi je kategorija spola v zadnjih letih vedno bolj prisotna v proučevanju migracij v Sloveniji, pa je starost v raziskavah migracij še vedno precej spregledana kategorija. Različnim deležnikom na področju migracij so bile predstavljene implikacije upoštevanja spola in starosti kot relevantnih kategorij za oblikovanje politik.
		<i>ANG</i>	In the contribution, which was prepared for the consultation 'Development of integration network: the case of Ljubljana, thematic section: Research on migration and minorities, on 7th April 2010, the author presented the role of the categories of gender and age for migration research. Although the category of gender is increasingly present in migration research in Slovenia, age is still a largely overlooked category in the study of migration. Various stakeholders in migration were presented with implications for policy formation by taking gender and age into account.
	Šifra		B.06 Drugo
	Objavljeno v		ni objavljeno

	Tipologija	3.16 Vabljeno predavanje na konferenci brez natisa	
4.	COBISS ID	34804013	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	<i>SLO</i>	Spomini na migracijo žensk v socializmu: zgodbe žensk
		<i>ANG</i>	Memories of socialist migration: women's stories (original)
	Opis	<i>SLO</i>	Ena od glavnih značilnosti sodobnih migracij je njihova feminizacija. Kljub temu so bile izkušnje žensk v 'klasičnih' študijah migracij v veliki meri spregledane. Ženske so gledali kot pasivne udeleženke migracijskih procesov, njihova vloga pa je bila večinoma zožena na sekundarne (družinske) migrantke, ki naj bi zlasti sledile moškim kot najpomembnejšim akterjem migracijskega procesa. Druga prevladujoča značilnost klasičnih migracijskih teorij je poudarjanje zlasti ekonomskih vidikov migracij. Ni pretirana ugotovitev, da je bila migracija žensk med nekdanjimi jugoslovanskimi republikami, ki je bila v času Jugoslavije obravnavana kot notranja migracija, v javnosti in med oblikovalci politik prav tako prevladujoče obravnavana v tovrstnih okvirih. Glavni namen prispevka je skozi njihove življenske zgodbe predstaviti izkušnje žensk, ki so se v Slovenijo iz Bosne in Hercegovine preselile v času socializma. Njihove zgodbe kažejo na pomanjkljivosti statističnih kategorizacij migracij, ki ne zajamejo raznolikih in spremenljajočih se motivov sogovornic v njihovem življenskem poteku in opozorijo na izredno raznolike kontekste socialistične mobilnosti. Predstavljeni so izkušnje žensk v 'socialističnem' kot tudi v 'postsocialističnem' obdobju. Domnevamo, da se je v procesu oblikovanja suverene nacionalne države, v javnem diskurzu vedno bolj pojavljalo razlikovanje med 'etničnimi' Slovenci/Slovenkami in tistimi 'Drugimi', ki so bili vedno bolj gledani kot kulturno različni od večinskega prebivalstva, kar je odločilno vplivalo na življenske poteke sogovornic.
		<i>ANG</i>	One of the key characteristics of contemporary migration is its feminisation. However, the experiences of women were largely overlooked in 'mainstream' migration studies. Women were perceived as passive agents in the migration process and their role was mainly reduced to secondary (family) migrants following men as supposedly the most important actors in the migration process. A second prevailing aspect of classical migration theory is a general over-exaggeration of economic motives for migration. It is not an exaggeration to state that migration of women within the former Yugoslav republics, at that time defined as internal migration, was largely perceived by public and policy actors in such frameworks as well. The main aim of the proposed contribution is thus to shed light on the experiences of women who have migrated from Bosnia and Herzegovina to Slovenia in the socialist period by examining their life-stories. The stories point to the gaps in statistical categorisations of migration that fail to capture the diverse and changing motives of the collocutors throughout the life-course and point to highly diversified contexts of socialist mobility. Experiences of women from Bosnia and Herzegovina in the 'socialist' as well as during the 'post-socialist' period are also examined. It is argued that in the process of creating the sovereign Slovenian nation-state, a distinction between 'ethnic' Slovenians and those 'Others' that were increasingly perceived as culturally different from the majority population, increasingly appeared in public discourses thus influencing women's life-courses significantly.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	Kultura, identitet, politika: znanstveni skup u čast Dunje Rihtman-Auguštin: a scholarly conference in honour of Dunja Rihtman-Auguštin: Institut za etnologiju i folkloristiku Zagreb, 25.-27.10. 2012. Zagreb, Institut za etnologiju i folkloristiku, 2012, str. 22-23	
	Tipologija	3.15 Prispevek na konferenci brez natisa	

9.Druži pomembni rezultati projektno skupine⁸

V februarju 2010 je bil pripravljen in poslan članek za mednarodni zbornik o migrantkah v primerjalni perspektivi z naslovom 'Restriktivne migracijske politike Evropske Unije: o izkušnjah migracije v zgodbah žensk (primer Slovenije), ki naj bi izšel v italijanskem jeziku, a na izid še čakamo. V letu 2012 sta bila oddana (in za objavo v letu 2013 sprejeta) dva članka v revijah z SSCI oz. A&HCI indexom. Nadgrajeno je bilo poprejšnje sodelovanje z madžarskim statističnim uradom (Hungarian Central Statistical Office), ki je v letu 2011 nato prijavil (v letu 2012 odobren) projekt v okviru Southeast Europe Transnational Programme s področja migracij, ki bo nedvomno predstavljal nadgradnjo podoktorskega projekta, in v katerem je vodja podoktorskega projekta projektni vodja in ena izmed raziskovalk. Vodja projekta je v letu 2012 sodelovala tudi pri prijavi projekta v okviru humanističnega mednarodnega programa HERA na temo starejših migrantov. Aktivno je sodelovala (v letu 2012) pri prijavi dveh projektov v okviru 7. OP Evropske komisije, na temo državljanstva in začasnih migracij, kjer je ZRC SAZU eden izmed projektnih partnerjev. V času trajanja projekta je bila recenzentka revije Društvena istraživanja in Dve Domovini, recenzentka dveh publikacij Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU in zunanjega evaluatora nacionalnih projektov za Ministrstvo znanosti Republike Črne Gore.

10.Pomen raziskovalnih rezultatov projektno skupine⁹

10.1.Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Projekt je relevanten z vidika proučitve zgodovinsko-politične konstrukcije migracij v Sloveniji in tudi v svetu kot družbeno pomembnega pojava. Projekt je v zgodovinski perspektivi reflektiral, problematiziral in sistematično opisal znanstvene kot tudi 'laične' diskurze in prakse, skozi katere so konstruirane nacionalne skupnosti. Posebej smo se pri tem osredotočili na diskurze o nacionalni populaciji tako v kvalitativnem kot tudi v kvantitativnem smislu. Kljub vedno večji uveljavljenosti take raziskovalne perspektive v sodobnih študijah migracij smo ugotovili, da je prevladujoča obravnava migracij še vedno zasnovana znotraj preozko definiranih kategorizacij in ne upošteva same dinamičnosti migracijskega procesa.

Ključnega pomena je zlasti vključitev kategorije starosti kot pomembne kategorije v proučevanju migracij v kontekstu Slovenije. S tem projekt nadaljuje dosedanja raziskovalna prizadevanja v Sloveniji, da bi se v analizo migracij vključil interseksionalni pristop, pri čemer so bili npr. spol, etnična skupina in socio-ekonomski položaj v raziskovanju doslej vključeni v precejšnji meri, medtem ko to ne velja za kategorijo starosti kot determinante sodobnih migracij.

Kritično smo presodili temeljne koncepte v migracijskih politikah in statistikah (policy raven) z vidika primernosti obstoječih klasifikacij kot tudi koncepte v migracijskih/etničnih študijah in ženskih študijah/študijah spolov. S osredotočanjem tudi na perspektivo 'od spodaj navzgor' (bottom-up) je bil pridobljen boljši uvid v procese selekcije in vključevanja migrantov in migrantk na ravni njihovega vsakdanjega življenja. Nadalje je bila uporabljena tudi biografsko-narativna metoda tako pri zbiranju kot tudi pri interpretaciji zbranega materiala, kar je metodološka redkost v slovenskem prostoru. Teoretične, metodološke in empirične komponente projekta so bile v letu 2009/2010 vključene tudi v modul 'Situating migration in population dynamics' na mednarodnem magistrskem študiju migracij, kjer je Univerza v Novi Gorici eden izmed partnerjev (v okviru univerze potekajo podiplomski programi ZRC SAZU).

ANG

The project is relevant in its examination of the historical-political construction of migration in Slovenia as well as globally, as a socially relevant phenomenon. The project has reflected, problematised and systematically described the scientific as well as 'laic' discourses and practices through which the national communities are constructed in a historical perspective. A special focus was on the analysis of discourses of the national population in a qualitative as well as in a quantitative sense. Despite an increasing importance of such a research stream in contemporary migration studies, it was found that the prevailing approach to migration is still

rooted within narrowly defined categorisations and does not take into account the dynamic nature of migration processes.

The inclusion of the category of age into research on migration is of crucial importance in the Slovenian perspective. With such an effort, the project builds upon extant research efforts to include an intersectional approach into the study of migration. For example, gender, ethnic group, and socioeconomic position were included into research to quite some extent, while this has not been the case for age as one of the determinants of contemporary migration.

Migration policies and statistics were also critically evaluated from the viewpoint of appropriateness of existing classifications and existing concepts, categorisations and theories both in migration/ethnic studies and in gender studies were studied as well. By utilising results obtained through the bottom-up qualitative approach, a better insight into the processes of selection and inclusion of migrants at the level of their everyday lives was obtained. The biographic narrative method was also used in the collection as well as interpretation of interview material which is a methodological rarity in the Slovenian context. Theoretical, methodological and empirical components of the project were also included into the module Situating migration in population dynamics at the international M.A. programme on migration, where the University of Nova Gorica was one of the partners (post-graduate programmes of ZRC SAZU are conducted at this university).

10.2.Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Projekt prispeva k novemu teoretičnemu in praktičnemu znanju, ki predstavlja osnovo za premišljene odločitve na področju oblikovanja migracijskih in drugih z njimi povezanih politik. V njem smo identificirali glavna tveganja in zaviralne dejavnike vključevanja migrantov in migrantk v 'novo družbo' glede na njihove kategorizacije (statuse) in pokazali na nekateri vrzeli v migracijskih politikah tako na ravni Slovenije kot tudi EU.

Identificirali smo ključne pomanjkljivosti utilitarističnega gledanja na migrante, ki je prevladujoče tako v policy dokumentih s tega področja kot tudi v javnem govoru. Tak diskurz se morda zdi smiseln z vidika spodbujanja zaposlovanja migrantov v tistih panogah, kjer t.i. domačih delavcev primanjkuje (torej z vidika konkurenčnosti gospodarstva), je pa problematičen z vidika obravnave migracije kot temeljne človekove pravice ter migrantov in migrantk v prvi vrsti kot individuumov in ne pripadnikov določene etnične in/ali ekonomsko definirane skupine (npr. kategorizacija 'tuji delavci'). V tem smislu so bile zasnovane tudi predstavitev namenjeni širši javnosti (posvetovanja, okrogle mize, tiskovne konference). Tako je projekt pokazal tudi na povezavo in hkrati razkorak med državnim razvojnim programom in 'potrebo po migrantih' s perspektive državne ekonomije in potrebami oziroma človekovimi pravicami migrantov in migrantk samih, torej razkorak med doseganjem ekonomske konkurenčnosti in širše socialne kohezije v nacionalnem kot tudi v evropskem merilu. V luči vedno bolj restriktivnih in selektivnih migracijskih politik EU je tako zavedanje tudi v Sloveniji ključnega pomena, a je hkrati premalo prisotno v javnem govoru o tej tematiki. Prav tako je projekt opozoril na vedno večji pomen zavedanja o potrebah starejših migrantov, ki so dosedaj v slovenskem prostoru bili deležni malo raziskovalne in politične obravnave.

ANG

The project contributes to new theoretical and practical knowledge that presents a basis for more reflected decisions in the formation of migration and other related policies. In the project, main risks and factors that hinder the inclusion of migrants into the new society were identified based on migrants' statuses (categorisations) and some gaps in migration policies both at the level of Slovenian as well as EU migration policies were pinpointed. The main problems of viewing migration in the utilitarian sense, a view prevalent in policy documents on migration as well as in the public talk, were also studied. Such a discourse may seem logical from the viewpoint of encouraging employment of migrants in areas where there are not enough 'domestic workers' (from the viewpoint of competitiveness of the economy), but is problematic in view of treating migration as a basic human right and migrants as primarily individuals and not members of a concrete ethnically and/or economically defined group (e.g. the categorisation 'foreign workers'). In this way, the project has pointed to the gap between the states' development programme and needs and human rights of migrants themselves - a gap between achieving economic competitiveness and wider social cohesion in the European as well

as in the national context. In view of the increasingly restrictive and selective migration policies at the EU level, such an awareness is of crucial importance, but not sufficiently present in public discourse about this topic. The project has also drawn attention to an increasing importance of the needs of older migrants that have so far not received adequate attention on the political as well as on the scientific agenda in Slovenia.

11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretnе rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj	
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="text"/>
Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="text"/>
Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="text"/>
Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="text"/>
Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="text"/>
Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="text"/>
Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="text"/>
Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa

Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.09 Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.10 Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.11 Razvoj nove storitve	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.12 Izboljšanje obstoječe storitve	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.13 Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.14 Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.15 Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.16 Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskeh in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskeh in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	

Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.26 Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.27 Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.28 Priprava/organizacija razstave	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.29 Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.30 Strokovna ocena stanja	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.31 Razvoj standardov	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.32 Mednarodni patent	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.33 Patent v Sloveniji	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>

F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>

Komentar

--

12. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!**Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja**

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	

G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete					
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj					
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva					
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

13.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

	Sofinancer		
1.	Naziv		
	Naslov		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.		
	2.		
	3.		
	4.		
	5.		
	Komentar		
	Ocena		

14.Izjemni dosežek v letu 2012¹³

14.1. Izjemni znanstveni dosežek

V letu 2012 vodja projekta ni imela posebnih dokumentiranih znanstvenih dosežkov. Oddana (in za objavo v letu 2013 sprejeta) sta bila dva članka v revijah z SSCI oz. A&HCI indexom.

14.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Se ne nanaša.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljjam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščena oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Znanstvenoraziskovalni center
Slovenske akademije znanosti in
umetnosti

Sanja Cukut Krilić

ŽIG

Kraj in datum: Ljubljana, 14.3.2013 | 15.3.2013

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2013/269

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifrant/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'.
[Nazaj](#)

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskoga dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepišite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisani obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹³ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2013 v1.00
0D-91-B3-E4-15-9D-9B-75-64-52-00-59-4D-67-D2-50-2C-A2-E5-F6